

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Valstybės biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30/1, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2933, faks. (8 5) 262 5940, el. p. tminfo@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT26704406000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

2010-04-02 Nr. (1.11.) 7R-2801

DĖL TEISĖJŲ ATLYGINIMŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO

Vykdydama 2010 m. vasario 17 d. Ministerijų atstovų pasitarimo pavedimą Teisingumo ministerija surengė 2010 m. kovo 8 d. pasitarimą dėl Teisėjų atlyginimų įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (Nr. 09-0417-02-I) (10-436-01), kuriame dalyvavo Teisėjų tarybos, Finansų ministerijos ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atstovai. Pasitarimo metu buvo sutarta, jog specialiose įstatymuose, reglamentuojančiose teisėjų, politikų ar valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo sąlygas, gali būti nustatytas kitoks teisinis reguliavimas negu nustatytas Darbo kodekse, bet nustatant apmokėjimo už darbo poilsio, švenčių dienomis ar už viršvalandinį darbą toks apmokėjimas neturėtų prarasti savo kompensacinio charakterio arba teisės aktuose turėtų būti numatyta, jog tam tikrų asmenų (pvz., teisėjų, pareigūnų) darbas yra nenormuotas ir už įprastą krūvį viršijantį darbą mokėti jiems skatinamojo tipo išmokas. Pasitarimo metu buvo taip pat sutarta, jog turėtų būti užtikrinta tinkama ir objektyvi teisėjų darbo apskaita, o kompensuojamas turėtų būti tik tas darbas, kuri įmanoma skaidriai ir nedviprasmiškai apskaityti, t.y. darbas švenčių ir poilsio dienomis, atliekant teisėjo funkcijas, aiškiai nurodytas Baudžiamojo proceso kodekse, Civilinio proceso kodekse bei kituose įstatymuose, taip pat viršvalandinis darbas, kai bylos nagrinėjimas teismo posėdyje užsitęsia ilgiau negu teisėjo darbo diena. Teisėjų tarybos atstovų buvo paprašyta pateikti informaciją apie kitus atvejus, kai teisėjai išimtiniais atvejais dirbą viršvalandinį darbą. Kartu pasitarimo dalyviai konstatavo, jog neturėtų būti per teisėjų viršvalandinio darbo apmokėjimo tvarkos pakeitimus sprendžiamos darbo organizavimo teismuose, nepakankamo teisėjų skaičiaus ar kitos problemos (šios problemos turėtų būti sprendžiamos kitomis priemonėmis). Teisingumo ministerijai pasitarimo sprendimu buvo pavesta išnagrinėti kompensacijų už viršvalandinį darbą ir darbą poilsio bei švenčių dienomis Lietuvos prokuratūroje mechanizmą, siekiant maksimaliai tarpusavyje suderinti prokurorų ir teisėjų kompensacijų už viršvalandinį darbą mokėjimo tvarkas.

Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo 6 straipsnyje yra iš esmės įtvirtinta identiška kaip ir Teisėjų atlyginimų įstatymo 6 straipsnyje nuostata - valstybės pareigūnams (t.y. ir prokurorams) metų pabaigoje už viršvalandinį darbą, darbą poilsio ir švenčių dienomis išmokama ne didesnė kaip pareiginės algos dydžio vienkartinė priemoka. Ji mokama neviršijant valstybės pareigūnų darbo užmokesčiui teisės aktų nustatyta tvarka skirtų lėšų. Jeigu šių lėšų nepakanka, taip pat jei valstybės pareigūnas institucijoje nėra išdirbęs visų metų, priemokos dydis perskaičiuojamas proporcingai esamoms darbo užmokesčio lėšoms ir dirbtam laikui tais meta.s. Kartu pažymėtina, kad Prokuratūros įstatymo 50 straipsnio 4 dalyje nustatyta, jog prokurorams už nenormuotą darbo dieną ir generalinio prokuroro ar jo pavaduotojo įsakymu pavestų funkcijų, numatytų Baudžiamojo proceso kodekse ir kituose įstatymuose, atlikimą poilsio ar švenčių dienomis kompensuojama suteikiant iki 14 kalendorinių dienų kasmetinių papildomų mokamų atostogų. Taigi iš esmės šie teisės aktai suteikia galimybę tais atvejais, kai prokurorų darbo

užmokesčiui skirtų lėšų nepakanka kompensuoti jiems už darbą poilsio ir švenčių dienomis bei viršvalandinį darbą papildomomis mokamomis atostogų dienomis. Kaip mus informavo Generalinės prokuratūros atstovai paprastai prokurorams kompensuojama suteikiant papildomas poilsio dienas, o vienkartinių priemonių mechanizmas dėl lėšų stygiaus nėra taikomas.

Teisėjų atstovai papildomai pateikė pasiūlymus, kad kompensuojamas turėtų būti ir viršvalandinis darbas, kai teisėjo darbo krūvis padidėja dėl laisvų teisėjų etatų teisme arba atlieka Teismų įstatymo 104 straipsnyje numatytas teismų administracinės veiklos priežiūros funkcijas. Atsižvelgiant į tai, kad šie pasiūlymai iš esmės susiję su teismo (teisėjų) darbo organizavimu, Teisingumo ministerija jiems pritarti negali.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, manome, kad teisėjams už viršvalandinį darbą ir darbą poilsio bei švenčių dienomis galėtų būti kompensuojama arba (1) išmokant metų pabaigoje vienkartinę priemonę (nesiejant jos su sutaupytais darbo užmokesčio fondo lėšomis, o atitinkamai planuojant šias lėšas numatant ir kompensacijas už viršvalandinį darbą); arba (2) suteikiant iki 14 kalendorinių dienų kasmetinių papildomų mokamų atostogų (t.y. grąžinant iki 2008 m. liepos 17 d. galiojusią Teismų įstatymo nuostatą (Teismų įstatyme 98 straipsnyje buvo numatyta, kad teisėjams už teisėjo funkcijų, nurodytų Baudžiamojo proceso kodekse, Civilinio proceso kodekse bei kituose įstatymuose vykdymą po darbo valandų, poilsio ir švenčių dienomis kompensuojama suteikiant iki 14 kalendorinių dienų papildomų mokamų kasmetinių atostogų)); arba (3) išmokant metų pabaigoje vienkartinę priemonę, o kai darbo užmokesčio lėšų nepakanka teisėjams už viršvalandinį darbą kompensuojant suteikiant papildomas atostogų dienas.

Siūlome pasirinkti 3 alternatyvą ir nustatyti, jog teisėjui už viršvalandinį darbą jo pasirinkimu kompensuojama arba suteikiant papildomą poilsio laiką (už 1 viršvalandinio darbo valandą – 1 papildomo poilsio valandą) iš kart po viršvalandinio darbo atlikimo arba teisėjams metų pabaigoje už viršvalandinį darbą gali būti išmokamos vienkartinės priemokos, o tais atvejais kai darbo užmokesčio lėšų nepakanka - kompensuojama suteikiant papildomas atostogų dienas kitais kalendoriniais metais. Kartu siūlome nustatyti, jog tokiu būdu kompensuojant už viršvalandinį darbą papildomų atostogų dienų skaičius neturėtų viršyti tam tikro, įstatyme nurodyto skaičiaus (pvz., 14 dienų).

Taip pat atsižvelgiant į 2009 m. birželio 22 d. Seimo nutarimo Nr. XI-313 nuostatas turėtų būti užtikrinta tinkama ir objektyvi teisėjų darbo apskaita, manome, kad turėtų būti apmokamas (kompensuojamas) tik tas teisėjų viršvalandinis darbas ar darbas poilsio bei švenčių dienomis, kuri įmanoma tinkamai, objektyviai ir skaidriai apskaityti.

Teisingumo viceministras

Tomas Vaitkevičius